

Способи перекладу абревіатур в сфері авіації

Переклад абревіатур є дуже актуальною та важливою темою для вивчення, але протягом останніх десятиліть цій темі приділяється особлива увага. Проблеми скорочення лексичних одиниць як специфічного мовного феномену привертала увагу багатьох дослідників.

У авіаційній науково-технічній літературі широко вживаються різноманітні скорочення, як ті, що увійшли до мови і зафіксовані у словниках, так і авторських, оказіональних, що створені тільки на конкретний випадок і зафіксовані лише в одному тексті оригіналу.

За словниковим визначенням скорочення є ширшим поняттям, ніж абревіатура. Скорочення – це такий спосіб словотвору, суть якого полягає у відсіканні частини основи, що або збігається зі словом, або являє собою словосполучення, об'єднане загальним значенням.

Абревіатура – складноскорочені слова, утворені з перших літер або з інших частин слова, що входять до складу назви чи поняття. Вживаються в усній та писемній мові.

До найбільш розповсюджених способів перекладу, які часто використовуються саме під час перекладу абревіатур фахової мови авіації відносяться :

1) транскодування (транскрибування або транслітерування) скорочення;

2) переклад відповідною повною формою слова або словосполученням (*GA (gliding angle) – кут планерування, ESRO (European Space Research Organization) – Європейська організація з космічних досліджень, AIDS (aircraft intergrated data system) – комплексна бортова система збирання і накопичення даних*));

3) передача англійського скорочення еквівалентним українським скороченням або інакше кажучи переклад відповідним скороченням (*АЖЕ – ПРД (повітряно-реактивний двигун)*).

Також існує ряд прикладів саме авіаційних скорочень, які передаються українською мовою сталими відповідниками: *ACC (area control centre) – РДЦ (Районний диспетчерський центр), AGC (automatic gain control) – АРП (автоматичне регулювання підсилення), APU (auxiliary power unit) – ДСУ*

(допоміжна силова установка), *ARP* (*aerodrome reference point*) – *КТА* (контрольна точка аеродрому).

Найбільш широко вживаним способом перекладу абrevіатур є транскодування відповідного скорочення. Якоїсь певної закономірності щодо вибору між транскодуванням та перекладом повних форм відповідних скорочень немає, однак слід зауважити, що існує тенденція до транскодування англійських широко вживаних скорочень, що позначають назви організацій, агентств, об'єднань, організацій наприклад:

1. *ICAO* (*International CivilAviation Organization*) – *ІКАО* (Міжнародна організація цивільної авіації);

2. *AFIL* (*air-filed flight plan*) – *АФІЛ* (переданий з борту план польоту);

3. *CEAC* (*Committee for European Airspace Coordination*) – *СЕАК* (Європейський координаційний комітет із використання повітряного простору).

Слід зазначити, що під час перекладу абrevіатур фахової мови авіації перекладач повинен бути максимально уважним, адже переклад цих лексичних одиниць вимагає використання точного відповідника, який вдало та точно передаватиме значення слова мови оригіналу.

Науковий керівник: Сабітова А. П.